

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

[Caput XIV. Specialiter refellitur opinio Molina, & Molinistrarum, aientium,
hominem corruptum, solis natura viribus posse Deum, ut natura
Authorem, super omnia diligere.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

- Quadrages. dicit; quod amor naturalis seipsum jugiter spectat & amat.
- 299 Thomas à Kempis l. 3. Imit. Christ. c. 54. *Natura se semper pro sine habet: gratia... omnia pure propter Deum agit, in quo & finaliter requiescit.*
- 300 Cardinalis Bona in princip. vit. christ. p. 1. §. 3. *Homo sibi relictus amoris sui pondere ad seipsum convertitur, sibi que soli incubat, in se tamquam in centro requiescit. Et §. 10. Natura corrupta divinis rationibus ac pura intentioni repugnat, & ad se omnia refert.*
- 301 Enimvero illa fuit impiæ rebellionis justissima pœna, ut qui propriâ voluntate in superbiam elatus, Deum deseruit, ab eo desertus sit; & qui liberò arbitrio bene uti noluit, cum potuit, ita inclinatum & attenuatum jam habeat liberum arbitrium, ut nullus jam aut diligere Deum sicut oportet, aut operari propter Deum quod bonum est possit, nisi gratia eum & misericordia divina prævenierit, uti Concilium Arausicanum II. definit can. 25.
- 302 Secunda ratio: per amorem Dei propter se homo se convertit ad Deum. Sed liberum arbitrium ad Deum converti non potest, nisi Deo ipsum ad se convertente, secundum illud Hierem. 31. *Convertite me, & convertar. Et Thren. ult. Convertite nos Domine, & convertemur.* S. Thomas 1. 2. q. 109. a. 8. certissimè loquens de conversione per gratiam; sic enim Sancti omnes intelligunt sacros illos textus. Probatum major: quemadmodum enim homo se corporaliter convertit ad solem, dum faciem & oculos corporis sui per intuitum ad solem dirigit; ita spiritualiter se convertit ad Deum, dum faciem & oculos cordis sui per amorem ad Deum dirigit.
- 303 Tertia ratio: per amorem Dei propter se homo se disponit ad gratiam, secundum illud Joan. 14. *Qui diligit me, diligetur à Patre meo.* Sed de fide est, quod per solas naturæ vires homo se disponere nequeat ad gratiam.
- 304 Quarta ratio: si per solas naturæ vires homo Deum propter se diligere posset, gratiam sine gratia aliquo modo promereri posset. Sed hoc est Pelagianum. Ergo probatur major, tum quia Deo placita non esse non posset Dei propter se dilectio; nec ipsi placita non esse opera verè bona, propter ipsum sincerè dilectum facta. Quoniam opera verè bona necesse est Deo placere. Augustinus l. 4. contra Julian. c. 8. Deus autem, cujus naturæ bonitas, non potest non retribuere facientibus quod est placitum ante se, nec potest non diligere castè diligentes se; cum scriptum sit, *ego diligentes me diligo.* Dei verò erga hominem dilectio sterilis esse non potest, seu absque fructu. Et ideo si opera quæ operamur, circa proximorum necessitates, diligendo faciamus, aeterna est ipsa dilectio; eique aeterna parata est retributio. Augustinus serm. 23. in Psal. 118.
- 305 Tum quia vera charitas, seu Dei propter se dilectio, nullius meriti esse non potest, magis quam vera fides; de qua Augustinus in l.

de prædest. Sanct. c. 2. *Quis dicat eum, qui jam cepit credere, ab illo in quem credidit nihil mereri?*

Quinta ratio: amor Dei propter se, opus est veræ pietatis (siquidem pietas est cultus Dei, & non colitur ille nisi amando, ut Augustinus dicit) est opus bene factum, &c. Nullum verò opus bene factum, nullum opus veræ pietatis fieri potest absque gratia, uti sapius resolvisse S. Congregationem de Auxiliis cap. 12. ostensum est. Et reverà si quod pertinet ad religionem, atque pietatem, non sumus idonei cogitare... ex nobismetipsis, sed sufficientia nostra ex Deo est (inquit Augustinus de prædest. Sanct. c. 2.) profectò non sumus idonei facere aliquid ejusmodi, & nemo sibi sufficit ad incipiendum, vel perficiendum quodcumque ejusmodi opus bonum; sed in omni ejusmodi opere bono & incipiendo, & perficiendo, sufficientia nostra ex Deo est.

Et confirmatur, quia fide certum est nullum opus salutare solis naturæ viribus fieri posse. Atqui omne opus veræ pietatis, & bene factum, est salutare, factumque sicut oportet, prout Augustinus n. 188. laudatus tradit, & S. Congregatio de Auxiliis sapius expressè declaravit ibidem. Quorum declarationum licet suspensa sit solemniter promulgatio; speratur tamen aliquando faciendâ: quia à Summo Pontifice promissâ. Nolim tamen, propter eas, Molinistarum opinionibus censuram inurere, ut suprâ dixi, sciens id à Paulo V. vetitum esse, donec S. Sedi visum fuerit declarationes illas promulgare, cujus judicio omnia à me scripta & scribenda prorsus submitto.

CAPUT XIV.

Specialiter refellitur opinio Molina, & Molinistarum, aeternum, hominem corruptum, solis naturæ viribus posse Deum, ut naturæ Authorem, super omnia diligere.

Refellitur (inquam) 1°. per sacras auctoritates, Theologicasque rationes capite præcedenti exhibitas.

2°. Per varias declarationes S. Congregationis de Auxiliis cap. 12. productas.

3°. Ex gravissimis absurdis, quæ ex Molinistica sententia consequuntur, posse utique hominem, solis naturæ viribus, ex Dei super omnia amore peccatum, tamquam Dei offensam, divina bonitati oppositam detestari, atque odio habere super omnia. Quod profectò dici non potest: aliàs per ejusmodi odium, & detestationem, solis naturæ viribus elicitam, Deo posset reconciliari. Quod est contra fidem. Probatum tamen sequela, quia ad reconciliationem peccatoris cum Deo, necesse non est quod peccatum ipsi displiceat, ut est offensa Dei, tamquam Authoris gratiæ & gloria. Neque enim Concilia & Patres id requirunt, sed præcisè displicentiam de peccato, ut est offensa Dei; nec addunt Deum in ista displicentia considerandum ut Authorem

gratiæ & gloriæ. Nec id additur in formulis contritionis, quæ passim extant in piis libellis; quos Ecclesiæ Prælati, & Pastores, corrigere tenerentur, si consideratio ista foret necessaria. Communis ergo Prælatorum & Pastorum sensus est, necessariam non esse; communis item sensus fidelium; utpote quibus certò persuasum est, ad reconciliationem cum Deo, sufficere dolorem de peccatis, quatenus sunt offensa Dei, super omnia amabilis, seu quatenus offensa sunt infinitæ bonitatis, infinitæ majestatis, &c. Deus verò, etiam ut Author naturæ, seu naturalium bonorum, est super omnia amabilis, infinitæ bonitatis, infinitæ majestatis, &c.

311 4°. Si solis naturæ viribus Deum propter se super omnia homo diligere possit, totam naturæ legem iisdem viribus implere poterit. Nam & proximum propter Deum diligere poterit. Qui autem Deum super omnia, & proximum propter Deum diligit, legem implet. In his enim duobus mandatis universa lex pendet & Propheta. At si naturæ lex universa solis naturæ viribus impleri possit, Christus gratia mortuus est: neque enim mors Christi necessaria fuit, nisi ad promerendam gratiam quæ lex impleteretur.

312 Non ignoro, Molinistas quosdam docere quidem, quòd universa lex naturæ solis naturæ viribus impleri possit, sed hoc in absentia gravium tentationum. Verùm imprimis Molina docet, graves tentationes solis liberi arbitrii viribus superari posse, ut vidimus n. 195. & 196. Et reverà hoc doctrinæ ipsius postulat consequentia. Si enim possit homo solis liberi arbitrii viribus Deum super omnia diligere, prædominantem mundi, eorumque quæ in mundo sunt, cupiditatem ista Dei dilectione poterit superare; utpote quæ verè esse nequit super omnia, nisi sit prædominans; nec verè prædominari potest, nisi victa cum suis tentationibus mundi, eorumque quæ in mundo sunt cupiditate. Quæ victa, mundi, & eorum quæ in mundo sunt tentationes vincuntur, nihilque in reliquis præceptis naturalibus arduum superest. Utpote quæ non ob aliud ardua videntur, nisi ex hoc quòd per amorem prædominantem non adhæreatur Deo, sed per cupiditatem mundo, seu iis quæ adversantur Deo. Victa proinde per prædominantem Dei amorem cupiditate, cessat arduitas, secundum illud Augustini l. 3. de doctr. christ. c. 18. *Non est in carendo difficultas, nisi cum est in habendo cupiditas.* Denique tentatio gravis validior non est, quàm cupiditas prædominans. Si ergo ista amore Dei super omnia naturali vinci queat; potest & illa.

313 5°. Si solis naturæ viribus Deum propter se homo diligere possit, tam affectivè, quàm effectivè super omnia, tam scilicet quoad affectum quàm quoad effectum, seu observantiam omnium præceptorum naturalium, ut fieri posse expressè docent plures Molinistæ, & cum ipsis Bonæ-Spei de grat. disp. 4. dub. Tom. 1.

4. n. 93. (id tamen intelligens pro tempore brevi, & absente tentatione gravi) ponatur hypothetis, quòd aliquis, qui cum de Deo ut Authore gratiæ & gloriæ nihil audierit, Deum ut Authorem naturæ propter se super omnia modo dicto diligit, omniaque præcepta naturalia sibi nota observet, justitiamque perficiat brevi illo tempore, eodemque tempore moriatur; iste de vita æterna securus esse debet, juxta Augustinum l. de nat. & grat. c. 2. dicentem: *Natura humani generis, ex illius unius prævaricatoris carne procreata, si potest sibi sufficere ad implendam legem, perficiendamque justitiam, de premio debet esse secura; hoc est de vita æterna, etiamsi in aliqua gente... fides eam latuit sanguinis Christi. Non enim injustus Deus, qui justos fraudet mercede justitiæ, si eis non est annuntiatum Sacramentum divinitatis & humanitatis Christi, quod manifestatum est in carne. Enimverò quid faciet humana natura... quæ vel ante non audierat hoc futurum, vel adhuc non comperit factum, nisi credendo in eum, qui fecit celum & terram (id est, ut Authorem naturæ) à quo & se factam naturaliter sentit, & rectè vivendo ejus impleat voluntatem, nullâ fide passionis Christi & resurrectionis imbuta? Quod si fieri potuit, aut potest, hos & ego dico, quod de lege dixit Apostolus: Ergo Christus gratis mortuus est. Si enim hoc ille dixit de lege, quam accepit gens una Judæorum; quanto justius dicitur de lege natura, quam accepit universum genus humanum: si per naturam justitia, ergo Christus gratis mortuus est.*

6°. Vel ille, qui solis naturæ viribus Deum super omnia quoad affectum & effectum, absente gravi tentatione, brevi tempore dilexisset, in istaque dilectione statim mortuus esset, salvaretur, vel non? Neutrum dici potest. Non primum: aliàs salvari quis posset solis naturæ viribus. Quod est Pelagianum. Nec secundum: aliàs de præcepto, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &c.* Christus Luc. 10. verè non dixisset: *Hoc fac & vives.* Dicendum ergo, hypothetis illam, pro hoc naturæ corruptæ statu, impossibilem esse; longèque magis impossibile, quòd Molina (apud Thomam de Lemos in Panoplia to. 3. l. 3. p. 2. tr. 2. c. 18. n. 256. & c. 31. n. 479.) docet, quòd præexistente in peccatore lumine fidei, quo homo cognosceret bona gratiæ à Deo accepta, voluntas ipsius, absque auxilio gratiæ, dolere posset de peccatis, ut sunt offensa Dei, gratiæ Authoris, Deumque, gratiæ Authorem, super omnia diligere. Quæ doctrina quàm falsa sit, & inaudita (ait Lemos) inferius erit accuratius examinandum. Vide ipsum c. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. Vide etiam declarationes S. Congregationis de Auxiliis supra cap. 12.

CAPUT XV.

Solvuntur objectiones.

Objicit 1°. subtilis Recentior, quæcumque ex Augustino contra Pelagianos dis-

Ecc 2